

HANDELSOVEREENKOMST EU-MERCOSUR*

MOGELIJKHEDEN BIJEN
EN REKENING HOUDEN MET DE BELANGEN VAN DE EUROPESE
LANDBOUWERS

*Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay

BETERE EXPORTMOGELIJKHEDEN VOOR EUROPESE LANDBOUWERS EN VOEDSELPRODUCENTEN

De overeenkomst vormt een evenwichtig resultaat dat de Europese landbouwers en voedselproducenten nieuwe mogelijkheden biedt, terwijl de mogelijke druk op de markten wordt verlicht. Europese landbouwers en levensmiddelenbedrijven zullen in ongekende omvang toegang krijgen tot de Mercosur-landen, die een grote markt van 260 miljoen mensen vormen. Dit wordt bereikt door:

- de hoge douanerechten op de voornaamste EU-exportproducten af te schaffen
- de namaak van traditionele EU-levensmiddelen te voorkomen
- voor duidelijkere, beter voorspelbare en minder omslachtige voedselveiligheidsprocedures voor EU-exporteurs te zorgen.

Afschaffen van douanerechten

Op veel Europese agrovoedingsproducten worden hoge douanerechten geheven, waardoor zij minder concurrerend worden of helemaal niet naar de Mercosur-landen kunnen worden uitgevoerd. Met de overeenkomst zullen de **hoge invoerrechten op veel producten** verdwijnen. **Veel van deze producten** worden momenteel op grote schaal verhandeld, maar in sommige gevallen blijft de handel wegens de prohibitieve douanerechten ver achter bij de mogelijkheden.

Product	Bestaande handel	Huidig douanerecht
Olijfolie	300 miljoen EUR	10 %
Mout	50 miljoen EUR	14 %
Wijn	160 miljoen EUR	27 %
Perziken in blik	3-5 miljoen EUR	55 %
Gedistilleerde dranken	180 miljoen EUR	20 %-35 %
Chocolade	65 miljoen EUR	20 %

Hoewel bijna alle sectoren waarin de EU grote exportbelangen heeft volledig worden geliberaliseerd, zal Mercosur voor een klein aantal belangrijke producten contingenten met nulrecht openen:

Product	Volume	Huidig douanerecht
Kaas	30 000 ton	28 %
Melkpoeder	10 000 ton	28 %
Volledige zuigelingenvoeding	5 000 ton	18 %

HANDELSOVEREENKOMST EU-MERCOSUR*

MOGELIJKHEDEN BIJEN
EN REKENING HOUDEN MET DE BELANGEN VAN DE EUROPESE
LANDBOUWERS

Voorkomen van namaak van hoogwaardige Europese levensmiddelen en dranken

De EU is een belangrijke producent van hoogwaardige regionale levensmiddelen en dranken. Deze producten genieten in de EU bescherming in het kader van het stelsel van geografische aanduidingen (GA's), dat de consumenten waarborgt dat het product daadwerkelijk in zijn specifieke regio van oorsprong is bereid met inzet van kennis en technieken die van generatie op generatie zijn doorgegeven. Door het GA-stelsel zijn de producenten in de EU verzekerd van een betere prijs voor hun product en kunnen zij hun positie op de markt versterken.

Dankzij de overeenkomst tussen de EU en Mercosur zullen zo'n 350 Europese producten met geografische aanduiding, zoals Tiroler Speck (Oostenrijk), Hervekaas (België), Münchener Bier (Duitsland), Comté (Frankrijk), Prosciutto di Parma (Italië), Polska Wódka (Polen), Queijo S. Jorge (Portugal), Tokaji (Hongarije) of Jabugo (Spanje), in de vier Mercosur-landen voortaan tegen namaak beschermd zijn. Dit is de meest omvangrijke regeling over geografische aanduidingen die ooit in het kader van een handelsovereenkomst is afgesproken.

Snellere, eenvoudigere en beter voorspelbare exportprocedures

De exporteurs van agrovoedingsproducten uit de EU zullen profiteren van:

dezelfde Mercosur-vereisten voor alle lidstaten van de EU

eenvoudigere procedures voor de uitvoer uit de EU naar de Mercosur-landen alsmede van duidelijke en transparante auditregels

de toepassing van het beginsel van "regionalisering", waardoor ook in geval van de aanwezigheid van een ziekte of plaagorganisme in de EU de uitvoer uit **ziekte- of plaagorganismevrije gebieden** elders in de EU mogelijk blijft

HANDELSOVEREENKOMST EU-MERCOSUR*

MOGELIJKHEDEN BIJEN
EN REKENING HOUDEN MET DE BELANGEN VAN DE EUROPESE
LANDBOUWERS

REKENING HOUDEN MET DE BELANGEN VAN DE EUROPESE LANDBOUWERS

Zorgvuldige openstelling van de markten

In de overeenkomst wordt volledig rekening gehouden met de gevoeligheden en de belangen van de Europese landbouwers. Net als bij andere handelsovereenkomsten zal de EU haar markt **niet** volledig openstellen voor de invoer van agrovoedingsproducten. Voor gevoelige producten zal **de toegang tot de EU-markt** worden **beperkt** en **strikt** worden **gecontroleerd**, waarbij rekening wordt gehouden met de bedenkingen van de Europese landbouwers en de voorkeuren van de consumenten. Dit zal worden bereikt door middel van zorgvuldig uitgebalanceerde contingenten, die geleidelijk worden ingevoerd, in de meeste gevallen in zes gelijke jaarlijkse stappen.

Op grond van de overeenkomst is het onder bepaalde omstandigheden, onder meer in geval van een plotselinge stijging van de invoer die ernstige marktverstoringen voor

de EU-producenten veroorzaakt, mogelijk **vrijwaringsmaatregelen** ter bescherming van de landbouwers in de EU in te stellen. Dit mechanisme zal gelden voor alle, ook gevoelige, producten waarvoor beperkte contingenten worden voorgesteld. Voor de ultraperifere gebieden van de EU bestaan andere specifieke waarborgen.

De Commissie kan de landbouwers ook te hulp schieten bij alle noodzakelijke aanpassingen, met **een steunpakket van maximaal 1 miljard euro in geval van marktverstoringen**. Dit zal boven op de steun komen die voor de landbouwers beschikbaar is via het gemeenschappelijk landbouwbeleid en zal, waar nodig, een belangrijk veiligheidsnet en wezenlijke inkomenssteun voor de landbouwers vormen.

Rundvlees

De productie en de prijzen van rundvlees in de EU zijn de afgelopen vijf jaar stabiel gebleven. Dankzij een toename van de uitvoer naar bestaande partners, in combinatie met de openstelling van nieuwe belangrijke markten, zal de totale uitvoer van rundvlees in 2019 naar verwachting met 15 % toenemen, waardoor de positie van de EU als netto-exporteur van rundvlees wordt geconsolideerd.

Daarnaast was ook de jaarlijkse invoer uit Mercosur stabiel en is sinds 2009 geleidelijk een aanzienlijk contingent voor vers rundvlees van hoge kwaliteit geïntroduceerd, dat was overeengekomen in het kader van de beslechting van een WTO-geschil met de Verenigde Staten.

De EU voert momenteel ongeveer 200 000 ton rundvleesdeelstukken per jaar uit de Mercosur-landen in. Deze invoer bedient voornamelijk het marktsegment voor hoogwaardige producten, dat wordt gedomineerd door

Europese producenten en te maken heeft met een toenemende vraag van de consument. Dit verklaart waarom meer dan een kwart van deze hoeveelheid (ongeveer 45 000 ton "vers" rundvlees en nog eens 10 000 ton bevroren rundvlees) ondanks het geldende douanerecht van 40 %-45 % op de EU-markt terecht komt.

Op grond van de overeenkomst zal de EU 99 000 ton rundvlees (waarvan 55 % "vers" rundvlees van hoge kwaliteit en 45 % "bevroren" rundvlees) tegen een douanerecht van 7,5 % op haar markt toelaten. Deze hoeveelheid vertegenwoordigt **1,2 % van de totale Europese rundvleesconsumptie (8 miljoen ton per jaar)**. Het zal vijf jaar duren voordat deze hoeveelheid wordt gehaald. Deze periode van geleidelijke introductie zal de Europese rundvleesproducenten de nodige tijd geven om zich aan de nieuwe marktrealiteit aan te passen.

HANDELSONDEREENKOMST EU-MERCOSUR*

MOGELIJKHEDEN BIJEN
EN REKENING HOUDEN MET DE BELANGEN VAN DE EUROPESE
LANDBOUWERS

Verwacht wordt dat het nieuwe contingent voor “vers” rundvlees niet zozeer een even grote stijging van de invoer zal meebrengen, maar onder meer in de plaats zal komen van een deel van de invoer die nu al plaatsvindt.

Bovendien zullen de overeengekomen hoeveelheden **niet** tot een aanzienlijke toename van de productie in Mercosur leiden. Alleen al Brazilië produceert jaarlijks 11 miljoen ton rundvlees, en het overeengekomen contingent van 99 000 ton zal over de vier landen worden verdeeld.

Pluimvee

De consumptie van vlees van pluimvee in de EU nam gestaag toe van 11 miljoen ton in 2005 tot meer dan 14 miljoen ton in 2018. Dat betekent een **gemiddelde groei van de consumptie met meer dan 230 000 ton per jaar**.

Momenteel importeert de EU elk jaar 800 000 ton pluimveevlees, waarvan meer dan de helft uit Mercosur. Tegelijkertijd bedraagt de EU-uitvoer 1,6 miljoen ton, wat voor de EU resulteert in een **stabiel handelsoverschot van 800 000 ton**.

De EU zal op grond van de overeenkomst toestaan dat 180 000 ton zonder douanerechten wordt ingevoerd; dat zal gedurende vijf jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst stapsgewijs gebeuren. Deze hoeveelheid is

veel geringer dan die waarmee de consumptie op lange termijn gemiddeld in één jaar is gegroeid en komt overeen met 1,2 % van de huidige consumptie.

Bovendien is er sprake van duidelijke **complementariteit** tussen de invoer en de interne productie, aangezien de consumenten in de EU een sterke voorkeur hebben voor borstvlees, terwijl de consumenten op andere markten zowel om culturele als om economische redenen de voorkeur geven aan dijvlees. In de loop der jaren heeft de EU-pluimveesector er blijk van gegeven zich aan de nieuwe marktomstandigheden en de grotere concurrentie te kunnen aanpassen door efficiëntieverbeteringen te bevorderen en innovatie te stimuleren.

Suiker

De **EU was in 2018 een grote netto-exporteur van suiker, met een uitvoervolume van 2,1 miljoen ton**.

Voor zijn uitvoer van suiker naar de EU heeft Brazilië tot nu toe gebruikgemaakt van een tariefcontingent dat is toegewezen uit hoofde van de WTO-lijst van de EU, met een recht binnen het contingent. Met de overeenkomst zal 180 000 ton suiker voor raffinage in het kader van dit bestaande contingent rechtenvrij in de EU mogen worden

ingevoerd. **Er zal geen nieuw suikercontingent voor Brazilië worden geopend**. Alleen voor Paraguay is een nieuw rechtenvrij contingent van 10 000 ton overeengekomen. Bijzondere suikers zijn van de overeenkomst uitgesloten.

De afgesproken hoeveelheden zijn goed voor **1 % van de suikerconsumptie in de EU**, die ongeveer 19 miljoen ton bedraagt en stabiel blijft.

Ethanol

Er zal een rechtenvrij contingent van 450 000 ton worden geopend voor ethanol voor gebruik in de chemische

industrie. Daarnaast zal voor ethanol voor alle andere toepassingen een contingent van 200 000 ton met een

HANDELSONDEREENKOMST EU-MERCOSUR*

MOGELIJKHEDEN BIJEN
EN REKENING HOUDEN MET DE BELANGEN VAN DE EUROPESE
LANDBOUWERS

recht binnen het contingent van 1/3 van het huidige hoge recht (maximaal 19 EUR/hectoliter) worden geopend. Beide contingenten zullen geleidelijk worden ingevoerd over een periode van vijf jaar.

Het kleinere contingent kan worden gebruikt voor het brandstofsegment van de markt, dat veruit het grootste deel van het ethanolverbruik in de EU voor zijn rekening neemt: van de 6 miljoen ton ethanol die elk jaar in Europa wordt verbruikt, gaat 4 miljoen ton op aan brandstof.

Wat het deelcontingent voor chemische toepassingen betreft, de Europese biochemische en bioplasticsindustrie ondervindt momenteel moeilijkheden om uit te breiden omdat zij geen bio-ethanol, het belangrijkste basisproduct,

tegen concurrerende prijzen kan betrekken, deels vanwege de focus die bij de productie in de EU op de toepassing als brandstof ligt. **Het grotere deelcontingent, dat is gereserveerd voor het segment van minder gevoelige chemische toepassingen, zal derhalve naar verwachting een gunstige uitwerking op de werkgelegenheid in de EU hebben.**

De besluiten inzake ethanol moeten ook worden gezien tegen de achtergrond van de status van Brazilië als een van de twee grootste producenten en exporteurs van bio-ethanol ter wereld, samen met de Verenigde Staten. Beide landen zijn samen goed voor 85 % van de wereldproductie.

Honing

De markt wordt reeds enkele jaren gekenmerkt door een sterke groei van het verbruik en door gestaag stijgende prijzen. Hoewel de interne productie aanzienlijk is gegroeid, **moest de EU in toenemende mate op buitenlandse honing terugvallen om aan de vraag te kunnen voldoen**, en momenteel importeert de EU ongeveer 45 % van wat zij verbruikt.

De huidige EU-invoer uit Mercosur bedraagt ongeveer 35 000 ton.

Met de overeenkomst zal een honingcontingent van 45 000 ton worden geopend; na een periode van vijf jaar, waarin de douanerechten geleidelijk worden verlaagd, zal er sprake zijn van rechtevrije invoer. Naar verwachting zal dit contingent de huidige invoerhoeveelheden omvatten.

Rijst

Momenteel wordt per jaar gemiddeld zo'n 100 000 ton **rijst uit Mercosur ingevoerd**. Het afgesproken contingent is dus veel kleiner dan de hoeveelheid die de EU al invoert en staat gelijk aan 2,2 % van het EU-verbruik van 2,7 miljoen ton, waarvan bijna de helft moet worden ingevoerd.

Bovendien produceert Mercosur **Indica-rijst en concurreert zij dus niet in het gevoeliger EU-marktsegment voor Japonica-rijst**, die het grootste deel van de EU-productie uitmaakt (ongeveer 75 %). **80 %**

van de in de EU geconsumeerde Indica-rijst wordt gedekt door invoer. Met het in het kader van de overeenkomst tussen de EU en Mercosur afgesproken contingent zullen derhalve de reeds bestaande leveringen uit Mercosur op peil worden gehouden.

Het rijstcontingent uit de overeenkomst zal 60 000 ton bedragen en zal rechtevrij zijn nadat de douanerechten over een periode van vijf jaar geleidelijk zijn verlaagd. Naar verwachting zal het nieuwe contingent de huidige invoerhoeveelheden omvatten.

HANDELSOVEREENKOMST EU-MERCOSUR*

MOGELIJKHEDEN BIJEN
EN REKENING HOUDEN MET DE BELANGEN VAN DE EUROPESE
LANDBOUWERS

Strengere voedselveiligheidsvoorschriften voor invoer

Over de EU-normen op het gebied van voedselveiligheid en de gezondheid van dieren en planten kan niet worden onderhandeld. Elk agrovoedingsproduct dat wordt ingevoerd moet voldoen aan de strenge voedselveiligheidsnormen van de EU. Dit betekent dat hormoonvlees of niet-toegelaten ggo-producten niet op de EU-markt zullen komen. De overeenkomst zal daar niets aan veranderen. De **EU-normen op het gebied van voedselveiligheid en gezondheid zijn van toepassing op alle producten die in de EU worden verkocht en gebruikt**, ongeacht of die intern zijn geproduceerd dan wel zijn ingevoerd. Dit beginsel wordt in de handelsovereenkomst tussen de EU en Mercosur volledig geëerbiedigd.

In de overeenkomst is **ook het voorzorgsbeginsel opgenomen**, evenals het recht van partijen om voorzorgsmaatregelen te nemen of te handhaven ter bescherming van de gezondheid van mensen, dieren en planten, ook wanneer de relevante wetenschappelijke gegevens ontoereikend zijn.